कृत्तिका-सोमवासर-पारायणम्

॥ शिवमानसपूजा॥

रत्नैः कित्पतमासनं हिमजलैः स्नानं च दिव्याम्बरम् नानारत्नविभूषितं मृगमदामोदाङ्कितं चन्दनम्। जातीचम्पकबिल्वपत्ररचितं पुष्पं च धूपं तथा दीपं देव दयानिधे पशुपते हृत्कित्पतं गृह्यताम्॥१॥

सौवर्णे नवरत्नखण्डरचिते पात्रे घृतं पायसम् भक्ष्यं पञ्चविधं पयोद्धियुतं रम्भाफलं पानकम्। शाकानामयुतं जलं रुचिकरं कर्पूरखण्डोज्ज्वलम् ताम्बूलं मनसा मया विरचितं भक्त्या प्रभो स्वीकुरु॥२॥

छत्तं चामरयोर्युगं व्यजनकं चादर्शकं निर्मलम् वीणाभेरिमृदङ्गकाहलकला गीतं च नृत्यं तथा। साष्टाङ्गं प्रणितः स्तुतिर्बहुविधा ह्येतत् समस्तं मया सङ्कल्पेन समर्पितं तव विभो पूजां गृहाण प्रभो॥३॥

आत्मा त्वं गिरिजा मितः सहचराः प्राणाः शरीरं गृहम् पूजा ते विषयोपभोगरचना निद्रा समाधिस्थितिः। सञ्चारः पद्योः प्रदक्षिणविधिः स्तोत्राणि सर्वा गिरो-यद्यत्कर्म करोमि तत्तद्खिलं शम्भो तवाऽऽराधनम्॥४॥

> करचरणकृतं वाक्कायजं कर्मजं वा श्रवणनयनजं वा मानसं वाऽपराधम्। विहितमविहितं वा सर्वमेतत् क्षमस्व जय जय करुणाब्ये श्रीमहादेव शम्भो॥५॥

॥ इति श्रीमत्परमहंसपरिव्राजकाचार्यस्य श्री-गोविन्द-भगवत्पूज्य-पाद-शिष्यस्य श्रीमच्छङ्करभगवतः कृतौ श्री-शिवमानसपूजा सम्पूर्णा॥

॥ शिवाष्टोत्तरशतनामस्तोत्रम्॥

॥ध्यानम्॥

ध्यायेन्नित्यं महेशं रजतिगिरिनिभं चारुचन्द्रावतंसम् रत्नाकल्पोज्ज्वलाङ्गं परशुमृगवराभीतिहस्तं प्रसन्नम्। पद्मासीनं समन्तात् स्तुतममरगणैर्व्याघ्रकृत्तिं वसानम् विश्वाद्यं विश्वबीजं निखिलभयहरं पञ्चवक्रं त्रिनेत्रम्॥

॥स्तोत्रम्॥

शिवो महेश्वरः शम्भुः पिनाकी शशिशेखरः। वामदेवो विरूपाक्षः कपर्दी नीललोहितः॥१॥

शङ्करः शूलपाणिश्च खद्वाङ्गी विष्णुवल्लभः। शिपिविष्टोऽम्बिकानाथः श्रीकण्ठो भक्तवत्सलः॥२॥

भवः शर्वस्त्रिलोकेशः शितिकण्ठः शिवाप्रियः।

उग्रः कपालिः कामारिरन्धकासुरसूदनः॥३॥

गुङ्गाधरो ललाटाक्षः कालकालः कृपानिधिः।

भीमः परशुहस्तश्च मृगपाणिर्जटाधरः॥४॥

कैलासवासी कवची कठोरस्त्रिपुरान्तकः। वृषाङ्को वृषभारूढो भस्मोद्धूलितविग्रहः॥५॥ सामप्रियः स्वरमयस्त्रयीमूर्तिरनीश्वरः। सर्वज्ञः परमात्मा च सोमसूर्याग्निलोचनः॥६॥

हविर्यज्ञमयः सोमः पञ्चवऋः सदाशिवः। विश्वेश्वरो वीरभद्रो गणनाथः प्रजापतिः॥७॥

हिरण्यरेता दुर्घर्षों गिरीशो गिरिशोऽनघः। भुजङ्गभूषणो भर्गो गिरिधन्वा गिरिप्रियः॥८॥

कृत्तिवासाः पुरारातिर्भगवान् प्रमथाधिपः। मृत्युञ्जयः सूक्ष्मतनुर्जगद्यापी जगद्गुरुः॥९॥

व्योमकेशो महासेनजनकश्चारुविक्रमः। रुद्रो भूतपतिः स्थाणुरहिर्बुध्यो दिगम्बरः॥१०॥

अष्टमूर्तिरनेकात्मा सात्त्विकः शुद्धविग्रहः। शाश्वतः खण्डपरशुरजः पाशविमोचकः॥११॥

मृडः पशुपतिर्देवो महादेवोऽव्ययः प्रभुः। पूषदन्तभिदव्यय्रो दक्षाध्वरहरो हरः॥१२॥

भगनेत्रभिद्व्यक्तः सहस्राक्षः सहस्रपात्। अपवर्गप्रदोऽनन्तस्तारकः परमेश्वरः॥१३॥

॥ फलश्रुतिः ॥

इमानि दिव्यनामानि जप्यन्ते सर्वदा मया। नामकल्पलतेयं मे सर्वाभीष्टप्रदायिनि॥१४॥ नामान्येतानि सुभगे शिवदानि न संशयः। वेदसर्वस्वभूतानि नामान्येतानि वस्तुतः॥१५॥ एतानि यानि नामानि तानि सर्वार्थदान्यतः। जप्यन्ते सादरं नित्यं मया नियमपूर्वकम्॥१६॥ वेदेषु शिवनामानि श्रेष्ठान्यघहराणि च। सन्त्यनन्तानि सुभगे वेदेषु विविधेष्वपि॥१७॥ तेभ्यो नामानि सङ्गृद्य कुमाराय महेश्वरः। अष्टोत्तरसहस्रं तु नाम्नामुपदिशत् पुरा॥१८॥

॥ इति शाक्तप्रमोदे श्रीशिवाष्टोत्तरशतनामस्तोत्रं सम्पूर्णम्॥

॥ शिवोपासनमन्त्राः॥

निधंनपतये नमः। निधंनपतान्तिकाय नमः। ऊर्ध्वाय नमः। ऊर्ध्वलिङ्गाय नमः। हिरण्याय नमः। हिरण्यलिङ्गाय नमः। सुवर्णाय नमः। सुवर्णलिङ्गाय नमः। दिव्याय नमः। दिव्यलिङ्गाय नमः। भवाय नमः। भवलिङ्गाय नमः। शर्वाय नमः। शर्वलिङ्गाय नमः। शिवाय नमः। शिवलिङ्गाय नमः। ज्वलाय नमः। ज्वललिङ्गाय नमः। आत्माय नमः। आत्मलिङ्गाय नमः। परमाय नमः। परमलिङ्गाय नमः। एतथ्सोमस्यं सूर्यस्य सर्वलिङ्गः स्थाप्यति पाणिमः प्रवित्रम्॥३३॥

॥ पश्चिमवऋ-प्रतिपाद्क-मन्त्रः॥

सुद्योजातं प्रपद्यामि सुद्योजाताय वै नमो नर्मः। भवे भवे नाति भवे भवस्व माम्। भवोद्भवाय नर्मः॥३४॥

॥ उत्तरवऋ-प्रतिपादक-मन्त्रः॥

वामदेवाय नमों ज्येष्ठाय नमेः श्रेष्ठाय नमों रुद्राय नमः कालाय नमः

कलंबिकरणाय नमो बलंबिकरणाय नमो बलाय नमो बलंप्रमथनाय नमः सर्वभूतदमनाय नमो मनोन्मनाय नमः॥३५॥

॥दक्षिणवऋ-प्रतिपादक-मन्त्रः॥

अघोरैंभ्योऽथ घोरैंभ्यो घोरघोरंतरेभ्यः। सर्वेंभ्यः सर्वशर्वेंभ्यो नमंस्ते अस्तु रुद्ररूपेभ्यः॥३६॥

॥प्राग्वऋ-प्रतिपादक-मन्त्रः॥

तत्पुरुषाय विदाहं महादेवायं धीमहि। तन्नों रुद्रः प्रचोदयाँत्॥३७॥

॥ ऊर्ध्ववऋ-प्रतिपादक-मन्त्रः॥

ईशानः सर्वविद्यानामीश्वरः सर्वभूतानां ब्रह्माधिपतिर्ब्रह्मणोऽधिपतिर्ब्रह्मां शिवो में अस्तु सदाशिवोम्॥३८॥

॥ नमस्कारमन्त्राः॥

नमो हिरण्यबाहवे हिरण्यवर्णाय हिरण्यरूपाय हिरण्यपतये-ऽम्बिकापतय उमापतये पशुपतये नमो नमः॥३९॥

ऋत र सत्यं पेरं ब्रह्म पुरुषं कृष्णपिङ्गलम्। ऊर्ध्वरेतं विरूपाक्षं विश्वरूपाय वै नमो नमः॥४०॥

सर्वो वै रुद्रस्तस्मैं रुद्राय नमों अस्तु। पुरुषो वै रुद्रः सन्महो नमो नमः। विश्वं भूतं भुवंनं चित्रं बंहुधा जातं जायमानं च यत्। सर्वो ह्येष रुद्रस्तस्मैं रुद्राय नमों अस्तु॥४१॥ कद्रुद्राय प्रचेतसे मीढुष्टंमाय तव्यंसे। वो चेम शन्तंम हदे। सर्वो ह्यंष रुद्रस्तस्में रुद्राय नमों अस्तु॥४२॥

॥कार्त्तिकसोमवारार्घ्यम्॥

सोमवारे दिवा स्थित्वा निराहारो महेश्वर। नक्तं भोक्ष्यामि देवेश अर्पयामि सदाशिव॥१॥

—साम्बरिावाय नमः इदमर्घ्यम्। (त्रिः)

नक्तं च सोमवारे च सोमनाथ जगत्पते। अनन्तकोटिसौभाग्यं अक्षय्यं कुरु शङ्कर ॥२॥

--साम्बिशवाय नमः इदमर्घ्यम्। (त्रिः)

नमः सोमविभूषाय सोमायामिततेजसे। इदमर्घ्यं प्रदास्यामि सोमो यच्छतु मे शिवम्॥३॥

—साम्बशिवाय नमः इदमर्घ्यम्। (त्रिः)

आकाशदिग्शरीराय ग्रहनक्षत्रमालिने। इदमर्घ्यं प्रदास्यामि सुप्रीतो वरदो भव॥४॥

—साम्बिशवाय नमः इदमर्घ्यम्। (त्रिः)

अम्बिकायै नमस्तुभ्यं नमस्ते देवि पार्वति। अनघे वरदे देवि गृहाणार्घ्यं प्रसीद मे॥५॥

—पार्वत्यै नमः इदमर्घ्यम्। (त्रिः)

सुब्रह्मण्य महाभाग कात्तिकेय सुरेश्वर। इदमर्घ्यं प्रदास्यामि सुप्रीतो वरदो भव॥६॥

—सुब्रह्मण्याय नमः इदमर्घ्यम्। (त्रिः)

नन्दिकेश महाभाग शिवध्यानपरायण। शैलादये नमस्तुभ्यं गृहाणार्घ्यमिदं प्रभो॥७॥

—नन्दिकेश्वराय नमः इदमर्घ्यम्। (त्रिः)

[नीलकण्ठ-पदाम्भोज-परिस्फुरित-मानस । शम्भोः सेवाफलं देहि चण्डेश्वर नमोऽस्तु ते॥८॥

—चण्डिकेश्वराय नमः इदमर्घ्यम्। (त्रिः)]

॥ सदाशिवाष्टकम्॥

पतञ्जलिरुवाच

सुवर्णपद्मिनी-तटान्त-दिव्यहर्म्य-वासिने सुपर्णवाहन-प्रियाय सूर्यकोटि-तेजसे। अपर्णया विहारिणे फणाधरेन्द्र-धारिणे सदा नमः शिवाय ते सदाशिवाय शम्भवे॥१॥

सतुङ्ग-भङ्ग-जहुजा-सुधांशु-खण्ड-मौलये पतङ्ग-पङ्कजासुहृत्-कृपीटयोनि-चक्षुषे । भुजङ्गराज-मण्डलाय पुण्यशालि-बन्धवे सदा नमः शिवाय ते सदाशिवाय शम्भवे॥२॥ चतुर्मुखाननारविन्द-वेदगीत-भूतये चतुर्भुजानुजा-शरीर-शोभमान-मूर्तये चतुर्विधार्थ-दान-शौण्ड-ताण्डव-स्वरूपिणे सदा नमः शिवाय ते सदाशिवाय शम्भवे॥३॥ शरन्निशाकर-प्रकाश-मन्दहास-मञ्जला-धरप्रवाल-भासमान-वऋमण्डल-श्रिये करस्फुरत्-कपालमुक्तरक्त-विष्णुपालिने सदा नमः शिवाय ते सदाशिवाय शम्भवे॥४॥ सहस्र-पुण्डरीक-पूजनैक-शून्यदर्शनात् सहस्रनेत्र-कल्पितार्चनाऽच्युताय भक्तितः। सहस्रभानुमण्डल-प्रकाश-चकदायिने सदा नमः शिवाय ते सदाशिवाय शम्भवे॥५॥ रसारथाय रम्यपत्र-भृद्रथाङ्गपाणये रसाधरेन्द्र-चापशिञ्जिनी-कृतानिलाशिने स्वसारथी-कृताजनुन्न-वेदरूपवाजिने सदा नमः शिवाय ते सदाशिवाय शम्भवे॥६॥ अति-प्रगल्भ-वीरभद्र-सिंहनाद्-गर्जित-श्रुतिप्रभीत-दक्षयाग-भोगिनाक-सद्मनाम् । गतिप्रदाय गर्जिताखिल-प्रपञ्चसाक्षिणे सदा नमः शिवाय ते सदाशिवाय शम्भवे॥७॥ मृकण्डुसूनु-रक्षणावधूतदण्ड-पाणये सुगन्धमण्डल-स्फुरत्-प्रभाजितामृतांशवे । अखण्डमोग-सम्पद्र्थलोक-भावितात्मने सदा नमः शिवाय ते सदाशिवाय शम्भवे॥८॥

मधुरिपु-विधि-शक-मुख्य-देवैरिप नियमार्चित-पादपङ्कजाय। कनकगिरि-शरासनाय तुभ्यं रजत-सभापतये नमः शिवाय॥९॥

> हालास्यनाथाय महेश्वराय हालाहलालङ्कृत-कन्धराय । मीनेक्षणायाः पतये शिवाय नमो नमः सुन्दर-ताण्डवाय॥१०॥

॥इति श्री-हालास्यमाहात्म्ये पतञ्जलिकृतं श्री-सदाशिवाष्टकं सम्पूर्णम्॥

॥ चरणशृङ्गरहित-नटराज-स्तोत्रम्॥

सदिश्चित-मुदिश्चित-निकुश्चित-पदं झलझलञ्चलित-मञ्ज-कटकम् पतञ्जलि-दगञ्जन-मनञ्जन-मचञ्चलपदं जनन-भञ्जन-करम्। कदम्बरुचिमम्बरवसं परममम्बुद्-कदम्बक-विडम्बक-गलम् चिदम्बुधि-मणिं बुध-हृदम्बुज-रविं-पर-चिदम्बर-नटं हृदि भज॥१॥

हरं त्रिपुर-भञ्जनम् अनन्तकृतकङ्कणम् अखण्डदय-मन्तरहितम् विरिश्चिसुरसंहतिपुरन्धर-विचिन्तितपदं तरुणचन्द्रमकुटम्। परं पद-विखण्डितयमं भिसत-मण्डिततनुं मदनवञ्चन-परम् चिरन्तनममुं प्रणवसञ्चितनिधिं पर-चिदम्बर-नटं हृदि भज॥२॥

अनन्तमिखलं जगदभङ्ग-गुणतुङ्गममतं धृतिवधुं सुरसरित् तरङ्ग-निकुरम्ब-धृति-लम्पट-जटं शमनदम्बसुहरं भवहरम्। शिवं दशदिगन्तर-विजृम्भितकरं करलसन्मृगशिशुं पशुपतिम् हरं शशिधनञ्जयपतङ्गनयनं पर-चिदम्बर-नटं हृदि भज॥३॥

अनन्तनवरत्नविलसत्कटकिकिक्किणिझलं झलझलं झलरवम् मुकुन्दविधि-हस्तगतमद्दल-लयध्वनिधिमिद्धिमित-नर्तन-पदम्। शकुन्तरथ-बर्हिरथ-निन्दमुख-श्रङ्गिरिटि-भृङ्गिगण-सङ्घनिकटम् सनन्दसनक-प्रमुख-वन्दित-पदं पर-चिदम्बर-नटं हृदि भज॥४॥ अनन्तमहसं त्रिद्शवन्द्य-चरणं मुनि-हृद्न्तर-वसन्तममलम् कबन्ध-वियदिन्द्ववनि-गन्धवह-विह्नमख-बन्धुरविमञ्जु-वपुषम् । अनन्तविभवं त्रिजगदन्तर-मणिं त्रिनयनं त्रिपुर-खण्डन-परम् सनन्द-मुनि-वन्दित-पदं सकरुणं पर-चिदम्बर-नटं हृदि भज॥५॥ अचिन्त्यमलिवृन्द-रुचि-बन्धुरगलं कुरित-कुन्द-निकुरम्ब-धवलम् मुकुन्द-सुरवृन्द-बलहन्तृ-कृतवन्दन-लसन्तम्-अहिकुण्डल-धरम्। अकम्पमनुकम्पित-रतिं सुजन-मङ्गलनिधिं गजहरं पशुपतिम् धनञ्जयनुतं प्रणत-रञ्जनपरं पर-चिदम्बर-नटं हृदि भज॥६॥ परं सुरवरं पुरहरं पशुपतिं जनित-दन्तिमुख-षण्मुखममुम् मृडं कनक-पिङ्गल-जटं सनकपङ्कज-रविं सुमनसं हिमरुचिम्। असङ्घमनसं जलधि-जन्मकरलं कवलयन्त-मतुलं गुणनिधिम् सनन्द-वरदं शमितमिन्दु-वदनं पर-चिदम्बर-नटं हृदि भज॥७॥ अजं क्षितिरथं भुजगपुङ्गवगुणं कनक-श्रङ्गि-धनुषं करलसत् कुरङ्ग-पृथु-टङ्क-परशुं रुचिर-कुङ्कम-रुचिं डमरुकं च द्धतम्। मुकुन्द-विशिखं नमदवन्ध्य-फलदं निगम-वृन्द-तुरगं निरुपमम् संचिण्डकममुं झटिति संहतपुरं पर-चिद्म्बर-नटं हृदि भज॥८॥ अनङ्गपरिपन्थिनमजं क्षिति-धुरन्धरमलं करुणयन्तमखिलम् ज्वलन्तमनलं द्वतमन्तकरिपुं सततिमन्द्रमुख-वन्दितपदम्। उदञ्चदरविन्दकुल-बन्धुशत-बिम्बरुचि-संहति-सुगन्धि-वपुषम् पतञ्जलिनुतं प्रणवपञ्जर-शुकं पर-चिदम्बर-नटं हृदि मज॥९॥

इति स्तवममुं भुजगपुङ्गव-कृतं प्रतिदिनं पठित यः कृतमुखः सदः प्रभुपद-द्वितयदर्शनपदं सुलिलतं चरण-शृङ्ग-रिहतम्। सरःप्रभव-सम्भव-हरित्पित-हरिप्रमुख-दिव्यनुत-शङ्करपदम् स गच्छिति परं न तु जनुर्जलिनिधं परमदुःखजनकं दुरितदम्॥१०॥ ॥इति श्रीपतञ्जलिमुनिप्रणीतं चरणशृङ्गरिहत-नटराजस्तोत्रं सम्पूर्णम्॥

॥ उमामहेश्वरस्तोत्रम्॥

नमः शिवाभ्यां नवयौवनाभ्याम् परस्पराश्चिष्टवपुर्धराभ्याम् । नगेन्द्रकन्यावृषकेतनाभ्याम् नमो नमः शङ्करपार्वतीभ्याम्॥१॥

नमः शिवाभ्यां सरसोत्सवाभ्याम् नमस्कृताभीष्टवरप्रदाभ्याम् । नारायणेनार्चितपादुकाभ्याम् नमो नमः शङ्करपार्वतीभ्याम्॥२॥

नमः शिवाभ्यां वृषवाहनाभ्याम् विरिश्चिविष्ण्विन्द्रसुपूजिताभ्याम्। विभूतिपाटीरविलेपनाभ्याम् नमो नमः शङ्करपार्वतीभ्याम्॥३॥

नमः शिवाभ्यां जगदीश्वराभ्याम् जगत्पतिभ्यां जयविग्रहाभ्याम्। जम्भारिमुख्यैरभिवन्दिताभ्याम् नमो नमः शङ्करपार्वतीभ्याम्॥४॥ नमः शिवाभ्यां परमौषधाभ्याम् पञ्चाक्षरी-पञ्जररञ्जिताभ्याम् । प्रपञ्च-सृष्टि-स्थिति-संहृताभ्याम् नमो नमः शङ्करपार्वतीभ्याम्॥५॥

नमः शिवाभ्यामितसुन्दराभ्याम् अत्यन्तमासक्तहृदम्बुजाभ्याम्। अशोषलोकैकहितङ्कराभ्याम् नमो नमः शङ्करपार्वतीभ्याम्॥६॥

नमः शिवाभ्यां किलनाशनाभ्याम् कङ्कालकल्याणवपुर्धराभ्याम् । कैलासशैलस्थितदेवताभ्याम् नमो नमः शङ्करपार्वतीभ्याम्॥७॥

नमः शिवाभ्यामशुभापहाभ्याम् अशेषलोकैकविशेषिताभ्याम् । अकुण्ठिताभ्यां स्मृतिसम्भृताभ्याम् नमो नमः शङ्करपार्वतीभ्याम्॥८॥

नमः शिवाभ्यां रथवाहनाभ्याम् रवीन्दुवैश्वानरलोचनाभ्याम् । राका-शशाङ्काभ-मुखाम्बुजाभ्याम् नमो नमः शङ्करपार्वतीभ्याम्॥९॥

नमः शिवाभ्यां जिटलन्धराभ्याम् जरामृतिभ्यां च विवर्जिताभ्याम्। जनार्दनाङ्गोद्भवपूजिताभ्याम् नमो नमः शङ्करपार्वतीभ्याम्॥१०॥ नमः शिवाभ्यां विषमेक्षणाभ्याम् बिल्वच्छदामिल्लकदामभृद्भ्याम्। शोभावती-शान्तवतीश्वराभ्याम् नमो नमः शङ्करपार्वतीभ्याम्॥११॥

नमः शिवाभ्यां पशुपालकाभ्याम् जगन्त्रयीरक्षण-बद्धहृद्भ्याम् । समस्तदेवासुरपूजिताभ्याम् नमो नमः शङ्करपार्वतीभ्याम्॥१२॥

स्तोत्रं त्रिसन्ध्यं शिवपार्वतीभ्याम् भक्त्या पठेद्-द्वादशकं नरो यः। स सर्वसौभाग्य-फलानि भुङ्के शतायुरन्ते शिवलोकमेति॥१३॥

॥ इति श्रीमत्परमहंसपरिव्राजकाचार्यस्य श्री-गोविन्द-भगवत्पूज्य-पाद-शिष्यस्य श्रीमच्छङ्करभगवतः कृतौ श्री-उमामहेश्वरस्तोत्रं सम्पूर्णम्॥